

Komentarz do filmu nr 3

Nauczanie języka angielskiego w edukacji elementarnej

I. Informacje ogólne

Film zatytułowany **"Nauczanie języka angielskiego w edukacji elementarnej"** jest jednym z czterech filmów edukacyjnych zrealizowanych w ramach projektu *Poprzez praktykę do profesjonalizmu - nowa koncepcja praktyk studenckich i jej aplikacja*.

Filmy te zaprojektowane zostały, by służyć jako pomoc dydaktyczna do prowadzenia zajęć ze studentami specjalności przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola oraz edukacji wczesnoszkolnej. Idea stworzenia filmów edukacyjnych dla studentów powstała w wyniku analizy efektywności kształcenia praktycznego na studiach niestacjonarnych, a ich realizacja stanowi jedno z działań na rzecz podniesienia jakości kształcenia nauczycieli w Dolnośląskiej Szkole Wyższej.

W związku z tym, że wielu studentów specjalności nauczycielskich realizuje studia w trybie niestacjonarnym ograniczone są możliwości organizacji wspólnych wyjść grup studenckich do przedszkoli i szkół celem obserwacji i analizy zastanej rzeczywistości pedagogicznej, a także refleksji nad praktyką. Często doświadczenia studentów realizujących praktyki są ograniczone ze względu na to, że student realizuje praktyki zaledwie w dwóch różnych placówkach, z których przynajmniej jedna jest placówką w której student sam w dzieciństwie się uczył. Uniemożliwia to studentom doświadczanie różnorodności sposobów organizacji i funkcjonowania przedszkoli i szkół oraz różnorodnego stylu pracy nauczycieli.

Zrealizowane filmy edukacyjne pozwolą studentom na:

- wspólne doświadczanie rzeczywistości pedagogicznej przedszkoli i szkół,
- doświadczanie różnorodności sytuacji pedagogicznych w poszczególnych placówkach,
- dokonywanie analiz obserwowanych sytuacji pedagogicznych, podejmowanie dyskusji i refleksji nad praktyką,
- prowadzenie ukierunkowanych, samodzielnych obserwacji w czasie praktyk.

Zdjęcia do filmów zostały zrealizowane w maju i czerwcu oraz we wrześniu i październiku roku 2011. Sytuacje pokazane w filmach nie są wyreżyserowane, zarejestrowano rzeczywistość przedszkoli i szkół. Z nauczycielami uzgadniane było jakiego typu zajęcia miały zostać nagrane np. zabawa inspirowana przez nauczycielkę, wprowadzenie litery, praca z tekstem z podręcznika, realizacja nowych dla dzieci treści matematycznych, rozwiązywanie zadań tekstowych złożonych, w tym - celowo błędnie skonstruowanych. W kilku przypadkach przedstawione sytuacje zostały celowo zaaranżowane na użytek filmów np. nauczycielka przedszkola poproszona została o przeprowadzenie na sali gimnastycznej określonego rodzaju ćwiczeń (zbliżonych do zadań diagnostycznych testu MOT 4-6), zajęcia z języka angielskiego w klasie I przeprowadziła nauczycielka mówiąca wyłącznie w języku angielskim, której dzieci wcześniej nie znały.

POPRZEZ PRAKTYKĘ
DO PROFESJONALIZMU

**Biuro Projektu *Poprzez praktykę do profesjonalizmu*
– nowa koncepcja praktyk studenckich i jej aplikacja**

ul. Wagonowa 9, pok. 36
53-609 Wrocław
email: praktykinauczycielskie@dswe.pl
tel. 71 358 27 47
fax 71 358 27 57

www.praktykinauczycielskie.dsw.edu.pl

W toku montażu filmów nie były podejmowane próby usunięcia fragmentów zajęć, w których dostrzeżone zostały usterki, bądź gdzie przyjęte zostały przez nauczycieli rozwiązania kontrowersyjne. Przeciwnie, fragmenty takie zostały celowo wykorzystane w filmie, po to, aby skłaniać studentów do namysłu, dyskusji i refleksji nad obserwowaną praktyką.

W filmach pokazane zostały zarówno obszerne fragmenty zajęć edukacyjnych, co pozwala studentom na analizę przebiegu tych zajęć, przyjętego przez nauczyciela toku metodycznego, sposobu funkcjonowania nauczyciela i dzieci, jak i odrębne działania edukacyjne obrazujące określone rozwiązania metodyczne. Z materiału surowego wybranych zostało wiele ujęć obrazujących reakcje dzieci na różne sytuacje, tak aby dostarczyć studentom materiał do refleksji nad tym, jak odbierają one rzeczywistość, w której się znalazły. Tłem dla zarejestrowanych zdarzeń edukacyjnych są zdjęcia obrazujące przestrzeń placówek edukacyjnych.

Każdy z filmów poświęcony jest odrębnej tematyce. Film pierwszy w całości dotyczy pracy przedszkola, film drugi edukacji wczesnoszkolnej, w filmie trzecim ukazane są zagadnienia dotyczące nauczania języka angielskiego dzieci w edukacji elementarnej, natomiast film czwarty poświęcony jest problematyce specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Odmienna jest także konstrukcja filmów i sposób narracji. Niezależnie jednak od tych różnic wykorzystując filmy w pracy ze studentami, analizy obserwowanej rzeczywistości pedagogicznej obejmować mogą trzy kategorie aktywności: **rozumienie** - nazywanie tego, co zostało pokazane, jaki zaprezentowano rodzaj działania, **problematyzowanie** - zadawanie przez studentów pytań i poszukiwanie na nie odpowiedzi, ocenianie zilustrowanych działań według odpowiednio dobranych kryteriów, **projektowanie** - generowanie pomysłów własnej pracy pedagogicznej, poszukiwanie alternatywnych rozwiązań, opracowywanie projektów twórczych działań.

II. Komentarze szczegółowe

Film obrazuje wybrane zagadnienia z zakresu metodyki nauczania języka obcego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Pokazane zostały fragmenty zajęć z języka angielskiego prowadzonych w przedszkolu miejskim z dziećmi w wieku 4-5 lat oraz praca z uczniami klasy I w szkole miejskiej i w szkole wiejskiej.

W filmie wyróżnione zostały następujące moduły, spośród których każdy może być oglądany i analizowany odrębnie:

1. Wprowadzanie i utrwalanie słownictwa
2. Osluchiwanie się z językiem
3. Gry i zabawy językowe
4. Ruch i piosenka w nauczaniu języka angielskiego
5. Organizacja i wykorzystanie przestrzeni
6. Klasowe rytuały
7. Środki dydaktyczne
8. Nauczanie dwujęzyczne

Poniżej zamieszczone zostało krótkie omówienie każdego z wyodrębnionych modułów. Za każdym razem skomentowana została treść danego fragmentu filmu oraz wskazane możliwości dydaktycznego wykorzystania w pracy ze studentami. Chociaż generalnie odnośnie do każdego z filmów możliwe są trzy rodzaje aktywności uczących się: rozumienie, problematyzowanie i projektowanie, to jednak ze względu na specyfikę problemów ukazanych w poszczególnych modułach, niektóre z nich otwierają możliwości tylko, bądź głównie dla jednego czy dwóch spośród wymienionych rodzajów aktywności, inne zaś mogą stanowić punkt wyjścia dla wszystkich trzech rodzajów aktywności studentów.

1. Wprowadzanie i utrwalanie słownictwa

Treść modułu

Nauczanie języka obcego dzieci rozpoczyna się od zapoznawania ich z najprostszym słownictwem i zwrotami. W filmie pokazane zostały przykłady prezentowania dzieciom nowego słownictwa z wykorzystaniem kart obrazkowych - *flash cards* oraz przedmiotów - tzw. realiów, a także przykłady ćwiczeń i aktywności utrwalających poznany materiał językowy.

Trwałe opanowanie słownictwa i zwrotów wymaga wielu powtórzeń tego samego materiału. Aby utrzymać uwagę i zainteresowanie dzieci konieczne jest zorganizowanie ćwiczeń różnorodnych i atrakcyjnych.

Możliwości wykorzystania

Analizując ze studentami zarejestrowane na filmie fragmenty zajęć warto zastanowić się, jakie ćwiczenia zapewnić mogą największą efektywność nauczania, w jaki sposób, w jakiej kolejności powinien być prezentowany materiał słownikowy, żeby aktywizować dzieci, stymulować zapamiętywanie i przypomnienie, a nie tylko ćwiczyć mechaniczne odtwarzanie sekwencji poznanych słów.

2. Osluchiwanie się z językiem

Treść modułu

Ze względu na właściwości rozwojowe dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym jednym z podstawowych celów nauczania języka obcego w tych grupach wiekowych jest osłuchiwanie dzieci z językiem. Sposobem na intensyfikację kontaktu dzieci z językiem jest niewątpliwie prowadzenie zajęć wyłącznie w języku obcym.

W filmie pokazane zostały fragmenty zajęć prowadzonych przez nauczycielki właśnie w ten sposób. Na potrzeby nagrania zaaranżowana została sytuacja, w której zajęcia z uczniami klasy pierwszej (czerwiec) poprowadziła nauczycielka, której dzieci wcześniej nie znały i która posługiwała się wyłącznie językiem angielskim. Sytuacja była dla dzieci całkiem nowa, klasa została podzielona na dwie grupy, które odbywały zajęcia w dwóch różnych pomieszczeniach. W sali lekcyjnej, w której realizowano nagranie rozłożony został dywan, co również było dla dzieci rozwiązaniem zupełnie odmiennym od dotychczasowych doświadczeń.

Zobaczyć można, że mimo iż uczniowie znaleźli się nieznanym im wcześniej sytuacji, doskonale sobie w niej poradzili. Nauczycielce, wspierającej swoje wypowiedzi sugestywną mimiką i gestami z łatwością udało się zaprosić dzieci do zajęcia miejsca na dywanie oraz zaangażować je w aktywności językowe. Dzieci szybko zrozumiały intencje prowadzącej zajęcia i z zainteresowaniem brały w nich udział.

Fragmenty tych zajęć oraz innych zajęć prowadzonych wyłącznie w języku angielskim pokazane są także we wcześniejszych i dalszych częściach filmu, dla zobrazowania różnych zagadnień z zakresu metodyki nauczania.

Możliwości wykorzystania

Problem zapewnienia dzieciom intensywnego i efektywnego kontaktu z językiem w czasie zajęć stanowi bardzo ważny temat do dyskusji w grupie studenckiej. Warto przeanalizować kwestię sensu i możliwości prowadzenia zajęć wyłącznie w języku angielskim, podjąć temat tzw. *classroom language* oraz umożliwić studentom projektowanie własnych działań edukacyjnych w tym zakresie, realizację ich w toku praktyk, a następnie poddać te działania ewaluacji.

3. Gry i zabawy językowe

Treść modułu

Gry i zabawy językowe to jedna z podstawowych form pracy w nauczaniu języka obcego dzieci. Odpowiednio zorganizowane służyć będą zarówno zapoznawaniu dzieci z nowym słownictwem i zwrotami, utrwalaniu wcześniej poznanego materiału językowego, jak również wykorzystywaniu wcześniej poznanych elementów języka w nowych sytuacjach. Pozwolą także na uczenie się dzieci od siebie (*peer teaching*), a towarzyszące zabawom i grom zaciekawienie oraz motywacja zapewnią efektywne wykorzystanie czasu zajęć (*quality talking time*). Chęć udziału we wspólnej zabawie czy grze, a także jasne dla dzieci role, reguły czy zadania przyczynią się do zaktywizowania tych dzieci, które w innych sytuacjach wykazują onieśmienie i bierność.

W tym fragmencie filmu zobaczyć można przykłady gier i zabaw językowych, a także to, jak nauczycielka radzi sobie w sytuacjach, kiedy dzieci ze względu na swoją spontaniczność nie zawsze zachowują się w czasie zabawy zgodnie z podanymi regułami, czy przejawiają zachowania utrudniające prowadzenie zajęć. Zobaczyć można także, jak chwali dzieci za ich aktywność oraz docenia odpowiedzi.

Możliwości wykorzystania

Oglądając film warto zadać pytanie o to, czemu służą poszczególne gry i zabawy językowe, które zostały pokazane, określić typy gier i zabaw stosowanych w nauczaniu dzieci języków obcych, zaprojektować zajęcia z wykorzystaniem dobranych odpowiednio do ich celu, gier i zabaw językowych.

4. Ruch i piosenka w nauczaniu języka angielskiego

Treść modułu

Zabawy ruchowe wymagające wypowiedziania określonych formuł słownych, czy różnego rodzaju piosenki, zarówno te ilustrowane ruchem i gestem, jak i te, którym towarzyszy taniec, powinny być stałym elementem zajęć z języka angielskiego wykorzystywanym w pracy z dziećmi.

Niektóre typowe zabawy dziecięce jak np. *Rolnik sam w dolinie* czy *Ugie boogie* (*Do przodu prawą rękę daj...*) mają swoje odpowiedniki w języku angielskim - *The Farmer in the Dell*, *The Hokey Pokey* (*Put your right hand in...*). Z kolei w przypadku takich zabaw, jak np. *Gąski, gąski do domu* czy *Budujemy mosty*, w języku angielskim odnaleźć można zabawy do nich podobne - *What's the time, Mr. Wolf?*, *London Bridge is Falling Down*. Teksty i ilustracje przebiegu takich zabaw z łatwością można odszukać na stronach

Internetowych. W przypadku szczególnie lubianych przez dzieci zabaw jak np. *Chodzi listek koło drogi* czy *Baloniku mój malutki* można spróbować samodzielnie opracować ich warianty w języku angielskim.

W filmie pokazane zostały przykłady tego typu zabaw, a także fragmenty kilku piosenek z towarzyszącymi im elementami ruchowymi.

Możliwości wykorzystania

Analizując film warto zastanowić się w jaki sposób dobierać piosenki, jak ich uczyć i jak ilustrować je ruchem i gestem, aby dzieci rozumiały to, co śpiewają i w ten sposób rozwijały swoje umiejętności językowe.

5. Organizacja i wykorzystanie przestrzeni

Treść modułu

Pomieszczenia przedszkolne zwykle zagospodarowane są tak, że obok części sali ze stolikami i krzesłkami, sporo miejsca zajmuje dywan, na którym dzieci mogą się swobodnie bawić i na którym organizować można różnego rodzaju aktywności edukacyjne, a także gry i zabawy ruchowe. Inaczej sytuacja wygląda w klasach szkolnych. Tam, niejednokrotnie praktycznie cała przestrzeń klasy wypełniona jest ławkami (najczęściej ustawionymi w rzędach) i chociaż jest to zalecane w podstawie programowej, nie ma możliwości wygospodarowania części klasy, w której można by prowadzić zajęcia na dywanie, tańce czy zabawy ruchowe.

Jednocześnie zajęcia z języka angielskiego prowadzone są z licznymi grupami uczniów - klasy liczące nawet powyżej 25 uczniów nie są dzielone na grupy na zajęcia z języków obcych. Dodatkowo zauważyć należy, że najczęściej zajęcia z języka obcego prowadzone są przez inną nauczycielkę niż ta, która prowadzi zajęcia z zakresu (zintegrowanej) edukacji wczesnoszkolnej. A zatem zajęcia z języka obcego prowadzone są w systemie lekcyjnym, w którym jednostka dydaktyczna, niezależnie od wieku uczniów trwa 45 minut. Najczęściej nauczyciel prowadzi zajęcia dwa razy w tygodniu po 45 minut i nie ma możliwości rozłożenia ich np. na 4 spotkania w tygodniu po 20-25 minut.

Wszystkie te ograniczenia - zagospodarowanie przestrzeni klasy, liczebność zespołów uczniowskich, sztywny czas trwania jednostki dydaktycznej - powodują, iż niezwykle trudno jest zorganizować aktywność uczniów tak, aby czas zajęć wykorzystany był optymalnie i efektywnie. W licznych klasach, w toku jednych zajęć, uczniowie mają niewiele możliwości wypowiedziania się, często muszą długo czekać na swoją kolej, co z kolei przyczynia się do znudzenia, dekoncentracji i problemów z dyscypliną w czasie zajęć. Aby wypełnić czas zajęć prowadzonych w takich warunkach nauczyciele często znaczną ich część poświęcają na aktywności związane z przepisywaniem, wypełnianiem kart pracy i rysowaniem - nie są to jednak aktywności najbardziej pożądane w kształceniu językowym uczniów w wieku wczesnoszkolnym.

W filmie pokazane są przykłady organizacji aktywności zabawowo-ruchowej w typowo urządzonej klasie, przy ławkach i wokół ławek. Zarejestrowane zostały także fragmenty zajęć z języka angielskiego przeprowadzonych w sali zabaw, w przedszkolnej sali gimnastycznej (zabawy językowe z chustą animacyjną) i na szkolnym boisku.

Możliwości wykorzystania

W czasie zajęć w sali zabaw zobaczyć można przeplatanie aktywności językowej i aktywności ruchowej. Warto zastanowić się, w jakich warunkach taka organizacja czasu zajęć może być pożądana, a w jakich stanowi ona nieefektywne wykorzystanie czasu zajęć poświęconych na edukację językową.

Ważnym problemem do dyskusji jest pytanie, jak organizować aktywność zabawową i ruchową w dużych grupach dzieci, tak żeby była ona jednocześnie aktywnością językową, angażującą wszystkich uczestników.

6. Klasowe rytuały

Treść modułu

Przestrzeń i czas zajęć językowych wyznaczają powtarzalne zachowania nauczycielki i dzieci zwane w metodyce nauczania języków obcych *klasowymi rytuałami*. Na rytuały te składają się np.

- zwyczajowe rozpoczynanie zajęć - budzenie i witanie pacynki w kręgu na dywanie;
- prowadzenie z pacynką dialogu, w którym przypominany i utrwalany jest materiał językowy z minionych zajęć;
- wykorzystanie krótkich wierszyków czy wyliczanek oznaczających przejście do nowego rodzaju aktywności - czas na zajęcia związane z pisaniem, rysowaniem czy innymi zajęciami plastycznymi, czas na zabawy muzyczne, czy opowiadanie (*story time*);
- gesty i sygnały wskazujące, gdzie należy zająć miejsce w danej części zajęć;
- komunikaty przywracające ciszę i koncentrację uwagi;
- typowe sposoby świętowania urodzin dzieci czy innych szczególnych okazji;
- zwyczajowe kończenie zajęć.

Dzięki klasowym rytuałom uczestnicy zajęć orientują się w przestrzeni i czasie prowadzonych zajęć. Organizacja jednostki dydaktycznej jest dla dzieci czytelna, wiedzą, gdzie zająć miejsce i co w danej części zajęć będzie się działo, przewidywalne są także oczekiwania prowadzącego. Wszystko to zwiększa swobodę funkcjonowania dzieci, zmniejsza stres i pozwala na większą aktywność językową i spontaniczną komunikację.

W tej części filmu pokazane zostały fragmenty obrazujące początek zajęć z języka angielskiego, zarejestrowane w czerwcu w szkole miejskiej i wiejskiej w klasie pierwszej.

Do rytuałów porządkujących przestrzeń, zobrazowanych także w innych fragmentach filmu, zaliczyć można np. pokazane na przykładzie pracy z grupą dzieci przedszkolnych, zajmowanie przez uczestników zajęć, miejsc na krzeselkach ustawionych w półkolu wokół krawędzi dywanu. Nauczycielka prowadząca zajęcia z grupami dzieci o dużej liczebności, w taki sposób organizuje przestrzeń sali, gdyż kierując się własnym doświadczeniem stwierdziła, że dzieci usadzone na krzeselkach lepiej orientują się, w jakie miejsce powrócić po aktywności ruchowej, w jakiej kolejności poszczególne osoby wykonywać będą następujące po sobie zadania.

Możliwości wykorzystania

Warte przemyślenia jest to, na ile klasowe rytuały powinny być niezmiennymi elementami zajęć, czy i w jaki sposób można je zmieniać, gdzie kończy się komfort uczestników zajęć związany z przewidywalnością toku zajęć, a gdzie pojawić może się znudzenie powtarzalnością i monotonią tak prowadzonych zajęć.

7. Środki dydaktyczne

Treść modułu

W kształceniu językowym, a zwłaszcza w kształceniu językowym małych dzieci niezbędne jest stosowanie rozmaitych środków dydaktycznych. Ze względu na właściwości rozwojowe dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, szczególne znaczenie będą miały różnego rodzaju karty obrazkowe (tzw. *flash cards*), ilustracje, przedmioty rzeczywiste, pacynki, kukiełki, paski z podpisami do obrazków, a także różnego rodzaju materiały piśmiennicze i papiernicze. W czasie zajęć z nieco starszymi dziećmi przydatne będą również tradycyjne podręczniki, zeszyty ćwiczeń i zwykłe zeszyty uczniowskie.

Ogromne zastosowanie znajdują także środki techniczne, począwszy od odtwarzaczy, które pozwolą na słuchanie nagrań dialogów, materiałów audio do ćwiczeń, piosenek, rymowanek itp., poprzez urządzenia multimedialne takie jak komputery oraz projektory, aż do najnowocześniejszych współcześnie technicznych środków dydaktycznych - tablic interaktywnych - pozwalających na korzystanie z *multibooków* (coraz częściej dołączanych do zestawu podręcznikowego dla nauczyciela), edukacyjnych zasobów internetowych oraz tworzenie własnych interaktywnych ćwiczeń i zadań.

W filmie zobaczyć można kilka przykładów aktywności z wykorzystaniem tablicy interaktywnej. Zarejestrowane zostały zajęcia prowadzone w czerwcu w szkole wiejskiej z uczniami klasy pierwszej liczącej 9 osób. Języka angielskiego w tej klasie uczy ta sama nauczycielka, która prowadzi z dziećmi zajęcia z zakresu kształcenia zintegrowanego. W czasie zajęć z języka angielskiego nauczycielka posługuje się wyłącznie tym językiem, nie tłumaczy wydawanych poleceń na język polski. Uczniowie od początku swojej szkolnej edukacji korzystali z tablicy interaktywnej zarówno w czasie zajęć z języka angielskiego jak i w toku pozostałych zajęć szkolnych. Nauczycielka bardzo sprawnie posługuje się oprogramowaniem tablicy, korzysta z materiałów zamieszczanych w Internecie oraz sama projektuje zadania. Tablica interaktywna jest środkiem dydaktycznym wykorzystywanym w tej klasie codziennie.

Możliwości wykorzystania

Analizując zarejestrowane na filmie zajęcia warto zastanowić się, jakie są możliwości i ograniczenia wykorzystania tablicy interaktywnej w pracy z mniej i bardziej licznymi grupami uczniów. Interesujące jest także przyjrzenie się roli nagrań audio w osłuchiwaniu dzieci z językiem obcym, a w szczególności w kształtowaniu prawidłowej wymowy i intonacji.

8. Nauczanie dwujęzyczne

Treść modułu

Nauczanie języków obcych w przedszkolach nie jest przewidziane w podstawie programowej, jednak należy ono do typowych praktyk edukacyjnych w tego typu placówkach. Najczęściej zajęcia z języka obcego w przedszkolu prowadzone są przez osoby, które nie są stałymi pracownikami tych placówek. Bywa, że reprezentują firmy organizujące nauczanie języków obcych, bądź też są to osoby prywatne, zgłaszające ofertę edukacyjną dyrektorowi placówki. Nie zawsze osoby te spełniają wymagania określone w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli*.

W klasach I - III, zajęcia z języka obcego najczęściej prowadzą nauczyciele filolodzy, którzy pracują także z uczniami klas IV-VI. Doświadczenie pokazuje, że nie zawsze potrafią prowadzić zajęcia z najmłodszymi uczniami w sposób odpowiedni do ich możliwości rozwojowych.

W ostatniej dekadzie wiele uczelni wyższych kształciło kandydatów na nauczycieli w zakresie dwóch specjalności - edukacji wczesnoszkolnej i nauczania języka obcego dzieci, prowadzone też były podyplomowe studia i kursy kwalifikacyjne w zakresie wczesnego nauczania języków obcych dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Absolwenci tych form kształcenia coraz częściej pełnią jednocześnie funkcję nauczyciela edukacji zintegrowanej i języka obcego.

W filmie pokazany został przykład klasy, w której właśnie tak przebiega nauczanie. Ukazujemy także podobną sytuację mającą miejsce w przedszkolu. Nauczycielka pracująca z dziećmi na co dzień, jednocześnie uczy dzieci języka angielskiego, przy czym czyni to wprowadzając elementy nauczania dwujęzycznego (*bilingwalnego*). W różnych sytuacjach dnia przedszkolnego, a także w toku zajęć edukacyjnych posługuje się na przemian językiem polskim oraz językiem angielskim. Dzieci należące do tej grupy mają codzienny kontakt z językiem angielskim, w sposób naturalny, w typowych sytuacjach życiowych.

Możliwości wykorzystania

Zgodnie z zaleceniem zawartym w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*: "W klasach I-III szkoły podstawowej edukację dzieci powierza się jednemu nauczycielowi. Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji muzycznej, plastycznej, wychowania fizycznego, zajęć komputerowych i języka obcego nowożytnego można powierzyć nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje". A zatem jako rozwiązanie podstawowe przewiduje się, że języka obcego dzieci w klasach I-III uczyć będzie ta sama osoba, która prowadzi zajęcia kształcenia zintegrowanego. Prowadząc zajęcia ze studentami warto przeanalizować, jakie zalety, a jakie potencjalne wady może mieć przyjęcie takiego rozwiązania oraz jakie są/mogą być mocne i słabsze strony nauczycieli języka angielskiego dzieci, będących absolwentami filologii, a jakie nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej jednocześnie nauczających języka obcego w swojej klasie (czy też nauczycieli przedszkola używających w ciągu dnia przedszkolnego dwóch języków).

Komentarz opracowała: dr Elżbieta Kalinowska